

A Magyar Köztársaság nevében!

A Pécsi Ítéltábla a dr. Körmendi Gabriella ügyvéd (7621 Pécs, Rákóczi út 35-37.) által képviselt **felperes neve** (felperes címe) felperesnek - a dr. Molnár Péter ügyvéd (7621 Pécs, Munkácsy Mihály utca 25.) által képviselt **alperes neve** (alperes címe) alperes ellen személyhez fűződő jog megsértése miatt indított perében a Baranya Megyei Bíróság 2010. június 9. napján kelt 11.P.20.227/2010/8. számú ítélete ellen a felperes által 9. és az alperes által 10. sorszám alatt benyújtott fellebbezések folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t:

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja: mellőzi annak megállapítását, hogy az alperes megsértette a felperes jó hírnévhez fűződő személyiségi jogát és az alperes - illetékfizetési kötelezettségre is kiterjedő - marasztalását, s a keresetet teljes egészében elutasítja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 60.000 (hatvanezer) forint első- és másodfokú eljárásban felmerült perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint az alperes 1994-től 2002-ig, majd 2004-től 2009. augusztusáig állt - a kollégium igazgató-helyetteseként - a felperes alkalmazásában. 2009. elejétől a felperest működtető közalapítvány kuratóriumának személyi összetételében változás történt, melynek következményeként a felperesnél is számos személyi változtatásra, új igazgató és más vezetők kinevezésére került sor. A régi vezetők megbízását visszavonták. 2009. augusztus 26-án a felperes az alperes munkaviszonyát rendes felmondással megszüntette. Az alperes 2009. augusztus 28-án interjút adott a P hetilap újságírójának, amelyben - egyebek mellett - kijelentette, hogy „jogilag nem lehet belekötni az elbocsátásokba, azonban mindezt „aljas módszerekkel" viszik véghez".

2010. január 17-én az alperes 73 kollégájának küldött elektronikus levelet, amely többek között azt tartalmazta, hogy „a diktatúra receptje örök, most benneteket főznek péppé a többi hozzávalóban”... „Gyűjtsétek össze mindazt a mocskot, amit a tanév kezdete (illetve 2009. július 1.) óta történt és járjatok a sajtó nyakára. A belső ellenállást a nyilvánosság ereje védheti...azt üzenem, féljen az, akinek van félnivalója”.

A felperes keresetében annak megállapítását kérte, hogy az alperes az általa adott és a P 2009. augusztus 28-i számában közzétett interjúban azzal a kijelentéssel, hogy „jogilag nem lehet belekötni az elbocsátásokba, azonban mindezt „aljas módszerekkel” viszik véghez”, valamint a 2010. január 17-i elektronikus levél - fent idézett - tartalmával megsértette a felperes jó hírnevét, ezért a bíróság állapítsa meg a jogsértés tényét, az alperest tiltsa el a további jogsértésektől és kötelezze elégtétel adására oly módon, hogy a keresetnek helyt adó bírósági ítéletet saját költségen legyen köteles nyilvánosságra hozni.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Állította, hogy csupán véleményének adott hangot, a felperes jó hírnevét nem sértette. Hivatkozott arra is, hogy a felperes, mint jogi személy nem érvényesíthet igényt, mert ő olyan munkajogi intézkedésekkel kapcsolatban nyilvánított véleményt, amelyeket kizárólag természetes személyek hozhattak meg, így az nem alkalmas a felperes, mint jogi személy személyéhez fűződő jogának megsértésére.

Az elsőfokú bíróság ítélete szerint az alperes nyilatkozata és levele a felperesi intézmény működését érinti, ezért ezzel szemben a felperes kérhet jogvédelmet. A keresetnek részben helyt adott és megállapította, hogy az alperes megsértette a felperes jó hírnévhez fűződő személyiségi jogát a P című hetilapban 2009. augusztus 28-án megjelent azon kijelentésével, hogy a felperesnél az elbocsátásokat aljas módszerekkel viszik véghez. Eltiltotta az alperest a további jogsértéstől és elégtétel adására is kötelezte, míg azt meghaladóan a keresetet elutasította. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint az alperesnek az elbocsátásokra vonatkozó valós tényállítását „az aljas módszerekkel” kifejezés teszi olyanná, amely kifejezőmódjában indokolatlanul bántó, durva, lealacsonyító, lekicsinylő. Ez pedig mindenképpen árt a felperes jó hírnevének, ezért a jogsértés tényének megállapítása mellett az alperest eltiltotta a további jogsértéstől és elégtétel adására kötelezte. Egyebekben azt állapította meg, hogy az alperes által 2010. január 17-én megküldött „kör e-mail” összefogásra való felhívás, amely a felperes jó hírnevét semmilyen tekintetben sem sérti. Ebben az alperes véleményének adott hangot, márpedig a vélemény-nyilvánítás szabadsága körében kifejtett álláspont - hamis tényállítás nélkül - a jó hírnév megsértésének megállapítását nem alapozhatja meg.

Az ítélet ellen mindkét peres fél fellebbezett. A felperes fellebbezésében az ítélet részbeni megváltoztatását és keresetének hiánytalan teljesítését kérte, mert álláspontja szerint az alperes levelében körülírtan ugyan, de egyértelműen azt

sugallja, hogy a felperesi iskolában diktatúra van és mocskos dolgok történnek. Ezzel pedig megsértette a felperes jó hírnevét. Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság ítéletének 3. oldal 3. bekezdésében a tényállás részévé tette, hogy „a felperesi oktatási intézményben az új kuratórium, illetőleg kuratóriumi elnök regnálása előtti időszakhoz képest a hangulat folyamatosan romlott”, kérte ennek mellőzését.

Az alperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatását és a kereset teljes elutasítását kérte. Elsődlegesen arra hivatkozott, hogy a felperesnek nincs keresetösségi joga, mert az általa kifogásolt intézkedéseket nem egy jogi személy, hanem kizárólag annak természetes személy alkalmazottja tehette meg, ezért a vélemény-nyilvánítás sem vonatkozhat a jogi személyre. Érdemben pedig vitatta, hogy a kifejtett véleménye indokolatlanul bántó, sértő vagy lealacsonyító lett volna.

Fellebbezési ellenkérelmet egyik fél sem terjesztett elő.

A felperes fellebbezése - túlnyomó részben - alaptalan, az alperes fellebbezése alapos.

Az elsőfokú bíróság által egyébként helyesen megállapított tényállásból a másodfokú bíróság - mint sürgősségtelent - mellőzi annak megállapítását, hogy „a felperesi oktatási intézményben az új kuratórium, illetőleg kuratóriumi elnök regnálása előtti időszakhoz képest a hangulat folyamatosan romlott”.

Az így módosított tényálláshoz képest is helyes az elsőfokú bíróság érdemi döntése a keresetet elutasító részében, tévesen jutott azonban arra a következtetésre, hogy az alperes sajtónyilatkozatában az elbocsátásokra vonatkozó valós tényállításon túl, „az aljas módszerekkel” kifejezés a nyilatkozatot olyanná teszi, amely kifejezőmódjában indokolatlanul bántó, durva, lealacsonyító, lekicsinylő, ezért sérti a felperes jó hírnevét.

Az alperes fellebbezésében elsődlegesen eljárási okból kérte az elsőfokú ítélet megváltoztatását. Állította, hogy a felperesnek nincs keresetösségi joga a jó hírnév megsértésének megállapítása iránti perben, hiszen az általa kifogásolt munkáltatói intézkedéseket a felperes természetes személy alkalmazottai tették meg, így a vélemény-nyilvánítása is rájuk vonatkozott.

A másodfokú bíróságnak ezért elsődlegesen abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy a felperes rendelkezik-e perbeli legitimációval vagy sem.

Az alperes eljárási kifogása alaptalan, helyesen járt el az elsőfokú bíróság, amikor a keresetet érdemben elbírált.

Az alperes ezzel kapcsolatos okfejtésére tekintettel az ítélet tábla arra utal, hogy a perbeli legitimáció elbírálása körében minden esetben az irányadó anyagi

jogsabályok alapján kell meghatározni, hogy a keresetet előterjesztő fél a vitában érdekeltnek minősül-e. A Pp.3.§-ának (1) bekezdése szerint ugyanis a bíróság a polgári ügyek körében felmerült jogvitát erre irányuló kérelem esetén bírálja el. Ilyen kérelmet - ha törvény eltérően nem rendelkezik - csak a vitában érdekelt fél terjeszthet elő.

Az alperes nyilatkozatát tartalmazó cikk „Elbocsátások és távozók a G-ban” címmel jelent meg, s az sem vitatható, hogy az elektronikus levélben írtakkal is a felperesnél kialakult állapotot bírálta az alperes. Ez pedig azt jelenti, hogy az alperesi bírálat a felperesre vonatkozott, ezáltal a saját személyhez fűződő jogán, jó hírnevének megsértése miatt hivatkozhat arra, hogy az alperes által tett kijelentések rontják a megítélését. A Ptk.75.§-ának (2) bekezdése szerint a személyhez fűződő jogok védelmére vonatkozó szabályokat a jogi személyekre is alkalmazni kell, kivéve, ha a védelem - jellegénél fogva - csak a magánszemélyeket illeti meg. A felperes által érvényesített jó hírnév pedig olyan erkölcsi érték, amely nem csak a magánszemélyek sajátja.

Utal a másodfokú bíróság arra az állandó bírói gyakorlatra is, amely szerint a jogi személy feladat- és hatáskörében, illetve tevékenységi körében eljáró természetes személy magatartása a jogi személy eljárásának minősül. Ez egyrészt azt jelenti, hogy az ennek során okozott kárért vagy személyiségi jogsértésért harmadik személyekkel szemben a jogi személy tartozik felelősséggel, másrészt jelenti azt is, hogy az alkalmazottak tevékenységét, munkakörében tett intézkedéseit kifogásoló és a jó hírnév sérelmét okozó magatartásokkal szemben a jogi személy saját nevében is jogosult fellépni, hiszen az ilyen megnyilvánulások alkalmasak arra, hogy a jogi személy rossz hírét keltsék.

A másodfokú bíróság ezért egyetértett az elsőfokú bírósággal abban, hogy a felperes jogosult volt a jelen per megindítására és igényének érvényesítésére.

Az ügy érdemére vonatkozóan a keresetben foglalt igény elbírálása során a bíróságnak azt kellett vizsgálnia, hogy az alperes sérelmezett kijelentéseinek, illetőleg levelének van-e a vélemény-nyilvánítás szabadsága korlátait átlépő és a felperes jó hírnevét sértő tartalma.

Ebben a kérdésben az elsőfokú bíróság az alperes elektronikus levelében tett kijelentéseivel kapcsolatban helyesen foglalt állást, amikor azt kizárólag vélemény-nyilvánításnak, mégpedig a vélemény-nyilvánítás szabadságának korlátait át nem lépő és a felperes jó hírnevét nem sértő megnyilvánulásnak értékelte.

Az állandóan követett bírói gyakorlat szerint a hírnévrontás megállapítására olyan valótlan és a személy hátrányos megítélését kiváltó közlés alkalmas, amely valamely tényt határozottan vagy burkoltan tartalmaz.

Az alperes által írt elektronikus levélben nincs ilyen tényállítás. Az alperes véleménye az, hogy a felperesi iskolában diktatúra van és ott „mocskos dolgok

történnek". Ezek olyan kijelentések, amelyek az alperesnek a felperes új vezetőségének a vezetőváltással, vezetői módszereivel kapcsolatos tevékenységére, s ezáltal a felperes működésére vonatkozó véleményét fejezik ki. A vélemény-nyilvánítás szabadsága magában foglalja a bírálat, a jellemzés, nézet és kritika szabad kifejtését. Önmagában az a tény, hogy valakire nézve kedvezőtlen véleményt fogalmaznak meg, nem ad alapot a jogsérelem megállapítására, s nincs arra jogszabály adta lehetőség, hogy - adott esetben a felperest - elmarasztaló vélemény nyilvánosságra hozatalát szankcionálja a bíróság. Alaptalannak találta ezért a másodfokú bíróság a felperes fellebbezését a további jogsértés megállapítására vonatkozó részében.

Alaposnak találta a másodfokú bíróság az alperes fellebbezését az elsőfokú ítélet keresetet teljesítő részének megváltoztatása iránt.

Az elsőfokú bíróság helyesen minősítette az alperes sajtó-nyilatkozatát vélemény-nyilvánításnak, azonban tévedett, amikor az „aljas” jelző használata miatt kifejezőmódjában indokolatlanul bántó, durva, lealacsonyító, lekicsinylő vélemény-nyilvánításnak minősítette. Kétség kívül negatív tartalmú az alperes kijelentése, azonban a fent részletesen kifejtettek szerint a negatív bírálatot is védi a vélemény-nyilvánítás szabadsága. Az „aljas” szó használata önmagában nem jelent olyan súlyos jogsértést, amely arányban áll a vélemény-nyilvánítás szabadságának korlátozásával. Az elsőfokú bíróság által helyesen hivatkozott alkotmánybírósági határozatok, illetőleg az Emberi Jogok Európai Egyezményének szabályai szerint a vélemény-nyilvánítás szabadsága mindenféle közlés szabadságát magában foglalja, függetlenül a közlés módjától, értékétől, erkölcsi minőségétől és többnyire valóságtartalmától is. Így védelmet élveznek az olyan értékítéletek is, amelyek esetleg túlzóak és felfokozottak, mert a szabad vélemény-nyilvánításhoz való jog olyan kiemelkedő jelentőségű alapjog, amely csak kivételesen korlátozható. E kivételes korlátozhatóság szintjét nem éri el az alperes sajtó nyilatkozatában használt kifejezés, ezért az elsőfokú bíróság tévesen állapított meg jogsértést, s teljesítette - részben - a felperes keresetét.

A kifejtett indokokra tekintettel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp.253.§-ának (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta, az alperes marasztalását mindenre kiterjedően mellőzte és a keresetet teljes egészében elutasította.

A felperes perlekedése teljes egészében sikertelen volt, ezért a Pp.78.§-ának (1) bekezdése alapján köteles az alperes első- és másodfokú eljárásban felmerült költségét megfizetni. Az ítéltábla az alperest képviselő ügyvéd munkadíjának összegét a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3.§-ának (3) és (5) bekezdése alapján állapította meg.

A felperes az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 5.§-a (1) bekezdésének c) pontja értelmében személyes illetékmentes, ezért a le nem rótt első- és másodfokú

eljárási illeték a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14.§-a értelmében az állam terhén marad.

A másodfokú bíróság a fellebbezést a Pp.256/A.§-a (1) bekezdésének f) pontja és (3) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

P é c s , 2010. szeptember 21.

dr. Lábady Tamás s.k. a tanács elnöke, dr. Szentpéteriné dr. Bán Erzsébet s.k. előadó bíró, dr. Kutasi Tünde s.k. bíró